

Tổng quan về Trọng tài tại Việt Nam

**TRỌNG TÀI TẠI VIỆT NAM: NẮM RÕ QUY
TRÌNH VÀ PHÁT HUY HIỆU QUẢ TRONG
CÔNG VIỆC KINH DOANH CỦA BẠN**

PGS.TS Phạm Duy Nghĩa

Các phương thức giải quyết tranh chấp thương mại

Điều 317 Luật thương mại 2005:

- ❖ Thương lượng giữa các bên
- ❖ Hoà giải
- ❖ Giải quyết tại Trọng tài (nước ngoài hoặc trong nước, nếu các bên đồng ý đưa Tranh chấp ra Trọng tài) => Luật Trọng tài Thương mại 2010
- ❖ Giải quyết tại Tòa án => Bộ luật Tố tụng Dân sự 2011
  - ❖ WB (DB 2013): 34 bước, 400 ngày, chi phí ước tính từ trị giá vụ tranh chấp khoảng tranh chấp là 29%

Từ Thương lượng đến Hòa giải

- ❖ **Thương lượng**
  - ❖ Bạn và đối tác kinh doanh của bạn quyết định về Tranh chấp.
- ❖ **Hòa giải**
  - ❖ Thỏa thuận trong Hợp đồng => chỉ định bên thứ ba làm Hòa giải viên.
  - ❖ Hòa giải viên có thể là: Cơ quan cấp Bộ hoặc địa phương, Hiệp hội doanh nghiệp, Trung tâm Trọng tài (ví dụ VIAC) hoặc bất kỳ bên thứ ba nào khác.
  - ❖ Hòa giải viên có thể giải thích những lựa chọn, rủi ro, điều kiện hợp đồng, có thể giúp thu hẹp khoảng cách giữa các Bên tranh chấp và do đó tạo điều kiện cho việc thương lượng giữa hai Bên được tiếp tục.
  - ❖ Cuối cùng, các Bên tranh chấp quyết định.
- ❖ **Cần nhắc:** Thời hiệu Khởi kiện Dân sự tại Việt Nam: hai (02) năm, kể từ thời điểm quyền và lợi ích hợp pháp bị xâm phạm, Điều 319 Luật Thương mại, Điều 427 Bộ luật Dân sự.

Lựa chọn Trọng tài

- ❖ **Trọng tài theo sự lựa chọn của bạn**
- ❖ Trung tâm trọng tài nước ngoài/ quốc tế (Tòa án Trọng tài)
- ❖ Trung tâm trọng tài trong nước
- ❖ **Cần nhắc: Trọng tài Ad-hoc**
- ❖ Bạn sẽ phải quy định đầy đủ, chi tiết hơn trong điều khoản trọng tài nhằm tạo điều kiện thành lập hội đồng trọng tài và tổ tụng trọng tài, ví dụ:
  - ✓ Số lượng Trọng tài viên (trọng tài viên duy nhất hay hội đồng trọng tài gồm ít nhất 3 trọng tài viên);
  - ✓ Thỏa thuận về Quy tắc tổ tụng trọng tài
  - ✓ Hỗ trợ Công việc của các Trọng tài viên
  - ✓ Đăng ký Phán quyết Trọng tài với Tòa án trong trường hợp cần thiết thi hành án.

Lựa chọn Trọng tài nước ngoài

- ❖ Việt Nam là thành viên của Công ước New York 1958
- ❖ Các phán quyết Trọng tài cần được công nhận và cho thi hành tại Việt Nam theo Điều 364-374 Bộ luật Tố tụng dân sự 2011
  - ✓ Dịch và Hợp pháp hóa các Tài liệu
  - ✓ Nộp tới Bộ Tư pháp
  - ✓ Chuyển Hồ sơ cho Tòa án
  - ✓ Phiên họp (Tòa án, các, và Viện Kiểm sát Nhân dân)
  - ✓ Những trường hợp Phán quyết Trọng tài không được công nhận:
    - ✓ Không có thẩm quyền xác lập Điều khoản Trọng tài
    - ✓ Điều khoản Trọng tài vô hiệu (vi phạm luật áp dụng với thỏa thuận trọng tài)
    - ✓ Vi phạm quyền được trình bày, vi phạm Quy tắc tố tụng trọng tài
    - ✓ Ngoài phạm vi thẩm quyền của trọng tài và/hoặc việc công nhận mâu thuẫn với các nguyên tắc pháp luật cơ bản của Việt Nam

Lựa chọn Trọng tài nước ngoài (tiếp)

- ❖ Ưu điểm: Tổ tụng Trọng tài theo sự lựa chọn của bạn (ngôn ngữ, thực tiễn pháp luật mà bạn quen thuộc nhất)
- ❖ Cân nhắc:
  - ❖ Hội đồng Trọng tài nước ngoài có thể hạn chế hiểu biết về pháp luật và thực tiễn kinh doanh tại Việt Nam => thường yêu cầu người làm chứng và ý kiến chuyên gia là người Việt Nam
  - ❖ Thủ tục để phán quyết trọng tài nước ngoài được công nhận bởi Tòa án Việt Nam tốn thời gian và đôi khi có rủi ro (Điều 370 Bộ luật Tố tụng dân sự)

Lựa chọn Trọng tài của Việt Nam

STT	Trung tâm Trọng tài tại Việt Nam	Trọng tài viên	Địa chỉ
1	Trung tâm trọng tài quốc tế Việt Nam	139	Số 9, Đào Duy Anh, Đống Đa, Hà Nội. ĐT: 0435744001
2	Trung tâm trọng tài thương mại Á Châu	37	Tầng 3, số 37 Lê Hồng Phong, Ba Đình, Hà Nội. ĐT: 0437344677
3	Trung tâm trọng tài thương mại Thành phố Hồ Chí Minh	27	460 Cách mạng Tháng tám, phường 4, Tân Bình, HCM, ĐT: 0838446975
4	Trung tâm trọng tài thương mại Cần Thơ	12	296 đường 30/4, phường Xuân Khánh, Ninh Kiều, Cần Thơ. ĐT: 0903849428
5	Trung tâm trọng tài quốc tế Thái Bình Dương	50	12 Nam Kỳ Khởi Nghĩa, phường Nguyễn Thái Bình, Quận 1, HCM, ĐT: 0838212351
6	Trung tâm trọng tài thương mại Tài chính Ngân hàng Việt Nam	7	Phòng 3, Lầu 7, Tòa nhà TKT Tower số 569-573 Trần Hưng Đạo, Cầu Kho, Quận 1, HCM, ĐT: 0839208526
7	Trung tâm trọng tài thương mại Tài chính	6	215/42 Nguyễn Xí, phường 13, quận Bình Thạnh, HCM, ĐT: 0838212357

Thẩm quyền của Trọng tài

- ❖ **Điều 2 Luật Trọng tài thương mại**
  - ❖ Tranh chấp phát sinh từ hoạt động thương mại
  - ❖ Tranh chấp trong đó ít nhất một bên có hoạt động thương mại (ví dụ trong hợp đồng với người tiêu dùng), hoặc
  - ❖ Tranh chấp khác theo quy định của pháp luật (ví dụ, Luật Đầu tư 2005 đối với các Tranh chấp giữa cơ quan cấp phép và các doanh nghiệp, tiêu biểu trong các Dự án PPP).
  - ❖ **Cân nhắc về những tranh chấp sau đây không thuộc thẩm quyền của trọng tài thương mại:**
    - ❖ Tranh chấp dân sự (hôn nhân và gia đình) không mang bản chất thương mại
    - ❖ Tranh chấp hành chính giữa các doanh nghiệp và chính quyền địa phương hoặc trung ương (ví dụ: thuế, công trình xây dựng, môi trường ...), được giải quyết bởi tòa hành chính.

Điều khoản Trọng tài

- ❖ **Bạn cần cân nhắc:**
  - ❖ Trường hợp nào thích hợp sử dụng trọng tài, trường hợp nào kiện tại Tòa án tốt hơn?
  - ❖ Nếu bạn đã thỏa thuận sử dụng Trọng tài để giải quyết tranh chấp, Tòa án có thể từ chối thụ lý tranh chấp của bạn.
- ❖ **Cần linh hoạt**
  - ❖ Bạn có thể đưa điều khoản trọng tài như là một phần của hợp đồng, hoặc bạn có thể thỏa thuận trọng tài sau, trong quá trình thực hiện hợp đồng.
  - ❖ Bạn có thể lập thỏa thuận điều khoản trọng tài chung chung ; hoặc chi tiết hơn, ví dụ, chọn một Trung tâm Trọng tài cụ thể, chọn ngôn ngữ trọng tài và địa điểm trọng tài, thỏa thuận về quy tắc tổ tụng trọng tài, chọn trọng tài viên, v.v...

Các vấn đề cần chú ý khi ra Trọng tài

- ❖ **Ý kiến chuyên gia cần thiết**
  - ❖ Những kiến thức cần thiết để giải quyết các tranh chấp: kiến thức pháp luật và/hoặc chuyên môn nghiệp vụ (xây dựng, viễn thông, khai thác dầu khí, vv)
  - ❖ Kiểm tra danh sách trọng tài viên và khả năng chọn chuyên gia thích hợp nhất. Tự do chọn trọng tài viên (không bắt buộc phải trong Danh sách Trọng tài viên)
- ❖ **Giữ bí mật**
  - ❖ Tranh chấp nào sẽ không bị tiết lộ cho công chúng?
- ❖ **Thu thập chứng cứ và các biện pháp khẩn cấp tạm thời**
  - ❖ Để giải quyết tranh chấp một cách công bằng, bạn có cần Quyết định của Tòa án để thu thập chứng cứ, đặc biệt là chứng cứ được cung cấp bởi bên thứ ba, hoặc bạn có thể cung cấp đủ chứng cứ cho Hội đồng Trọng tài?

Các vấn đề cần chú ý khi ra Trọng tài (tiếp)

❖ **Cần nhắc về thời gian**

- ❖ Phán quyết của Hội đồng Trọng tài là cuối cùng và ràng buộc, không xử lại về nội dung => trọng tài có thể tiết kiệm thời gian và tiền bạc

❖ **Thân thiện**

- ❖ Bạn có thể chọn ngôn ngữ trọng tài => tiết kiệm thời gian và tiền bạc để dịch và hợp pháp hóa tài liệu và bằng chứng như yêu cầu của Tòa án
- ❖ Bạn có thể chọn địa điểm trọng tài, nơi tổ chức phiên họp (khác biệt với Tòa án: Bộ luật tố tụng dân sự xác định tòa án có thẩm quyền)
- ❖ Bạn có thể chọn trọng tài viên theo sự lựa chọn của bạn (Tòa án: bạn không có quyền lựa chọn thẩm phán).
- ❖ Bạn có thể chủ động thực hiện quyền của mình như: trình bày vụ việc, được xét xử và được yêu cầu xem xét thẩm quyền của Hội đồng Trọng tài

Chuẩn bị cho Trọng tài - Danh sách kiểm tra

- ✓ Điều khoản trọng tài có hiệu lực
- ✓ Thời hiệu khởi kiện (hai năm)
- ✓ Hoạt động trước khi yêu cầu Trọng tài (thương lượng, hòa giải)
- ✓ Thông tin cần thiết về Bị Đơn (địa chỉ liên lạc)
- ✓ Các biện pháp khẩn cấp tạm thời (Quyết định của Tòa án)
- ✓ Đưa ra các Yêu cầu, Ý kiến và Chứng cứ pháp lý
- ✓ Liên hệ với Ban Thư ký, hoàn thiện các yêu cầu trước tố tụng trọng tài (phí, danh sách các trọng tài viên, xung đột lợi ích)
- ✓ Lập Bản tự bảo vệ và/hoặc Đơn kiện lại (Thời hạn)
- ✓ Liên lạc, trao đổi để làm rõ quan điểm của bạn trước phiên họp
- ✓ Chuẩn bị cho phiên họp (Phiên họp cuối cùng)
- ✓ Kiểm tra phán quyết và đề nghị sửa chữa và giải thích Phán quyết, lập Phán quyết trọng tài bổ sung
- ✓ Chấp nhận hoặc yêu cầu hủy phán quyết